

Grosschmid „megengedett kötelemszegés“ kategóriájának egyik esete megnyilvánulásával állunk szemben. Ezen a kártérítési kötelezettségen nem változtat az sem, hogy törvényes hatáskörön belül eszközölt hatósági intézkedésről van szó. Grosschmid szórendjének megfordításával: kötelemszegés, noha megengedett. Aminthogy az eljegyzéstől visszalépni is szabad — különben a H. T. I. §-a értelmetlen volna, mégis az indokolatlan visszalépés kártérítésre kötelez.

A Kuriának ez a döntése nem jelent újítást. Az eddigi gyakorlat is ezen a nyomon haladt. De amikor újabb időben törvényi rendelkezések és bírói gyakorlat is egyre szűkítik a polgári perut megengedhetőségét, egy ilyen ítéletnél mindig fellobban az „il y a des juges à Berlin“ öröme, amely egyben annál fájdalmasabbá teszi a közigazgatási hatáskörnek a bírói ut rovására történő tagítását.

Mellék szempont, de érdemes megemlíteni, hogy a Kuria a költségeket nemcsak megállapította, de alperest a felülvizsgálati költségek megfizetésében is marasztalta, mondván, hogy a kártérítés jogalapjára vonatkozó felülvizsgálati kérelem sikertelen, miért is a jogalap körül fölmerült költségek viselése az alperest az érvényszerűségekre vonatkozó döntéstől függetlenül terheli. Ügyvédi érdekből ez a döntés minden esetre kedvező, de egyrészt következetlen, hogy ha már költségekben marasztal, miért csupán a felülvizsgálati eljárás költségeire történt a marasztalás, mikor a Kuria indokolása is az „e körül felmerült költség“-ről beszél, ebbe tehát az alsó-bírói eljárás költsége (de minden esetre annak egy része) belesik. Másrészt azonban elvi szempontból reá kell mutatni arra, hogy az összecszerűség tisztázása előtt, aligha lehet a költségkérdésben dönteni, ha csak a költségmegállapítást a bíróság el nem szakítja a megítélt összeg nagyságától, ami a mi költségmegállapító rendszerünkkel alig fér össze. B. S.

Felperességi jog átruházása. A bpesti kir. ítélőtáblának az az álláspontja, hogy a felek közt létrejött perjogi viszony nem szüntethető meg az egyik fél jogügyletével s így az alperes beleegyezése nélkül az eredeti felperes jogutódjaként ennek engedményese nem léphet be a perbe, hanem legfeljebb főbeavatkozási perben követelheti a maga részére azt a jogot, amely iránt a per folyik. (I. 10.883/1928.)

Ugy véljük, ez a felfogás anyagijogilag és perjogilag sem helytálló. Hogyan? Az általános jogszabály szerint bármely (nem személyhez kötött) követelésemet átengedményezhetem, s így természetesen a per alatt álló is. Az engedményes

azonban a pert a saját nevében ne folytathassa, hanem kénytelen legyen annak vitelét a régi felperes kényére bízni, akinek már a per kimeneteléhez semmi érdeke sem fűződik? Az ilyen felfogás a peres követelés átengedményezését gyakorlatilag lehetetlenné tenné.

A Tábla szerint a „perjogi viszony“ nem oly áttörhetetlen bástya, amely az engedmény érvényesülését lehetetlenné tenné. Hivatkozom arra az esetre, amikor a felperes a per folyama alatt meghal és helyette örököse folytatja a pert — jogutódlás alapján. Ami azonban halál esetére lehetséges, az élők közti egyébként magánjogilag érvényes ügylettel nem volna lehető? Avagy nem a „perjogi viszonyba való benyomulás az, amikor a végrehajtató ügygondnoki kirendeléssel szerzi meg a felperesi jogot és félretolva az eredeti felperest, a maga nevében folytatja tovább a pert?

Egyébként mi szükség volna a Tábla által figyelembe hívott főbeavatkozási perre, amikor az eddigi felperes szabályszerű módon elismeri, hogy a peres követelés nem őt, hanem a jogutódját illeti? Avagy látszat szerinti per folyjék, esetleg mulasztási ítélettel? Vajjon mi célból?

Természetes dolog azonban, hogy a felperességben beálló változás nem történhetik az alperes sérelmére s így egyrészt a per állása szerinti jogállapoton változás nem eshetik (pl. eredeti felperes beismerése a jogutóddal szemben is ugy tekintendő, mintha saját ténye volna, — a perbeli határidők változatlan tovább folynak, stb.), másrészt a felperes elvesztése esetén a jogutód beavatkozásáig felmerült perköltségek a régi felperessel szemben ítélandók meg, nehogy egy vagyontalan Strohmann beiktatásával a jómódu eredeti felperes a vesztett per költségeitől menekülhessen. F. P.

A valorizálási törvény tágítása. A hitelező tönkrementje című cikkünkben (1928. szeptemberi szám) annak a reménynek adtunk kifejezést, hogy a birói gyakorlat, amennyire csak lehetséges, a *méltányos jog nevében és érdekében* tágitani fog a törvény néhány béklyőszerű kemény intézkedésén. Örömmel mutatunk rá a Kuria egy ujabban ismertté vált határozatára. (C. IV. 2321/1928.), amelynek tartalma ugyan nem a cikkünkben vitatott 14. §-ra vonatkozik, hanem az átértékelési törvény egy másik, ugyanesak igen fontos és igen súlyos jelentőségű intézkedésre az ebben a határozatban megnyilvánuló liberális törvénytárgyalás azonban reményt ad arra, hogy legfelsőbb bíróságunk a legmesszibb lehetőségig beékeli a törvény szabályaiba a tisztultabb, etikai igazság szellemét.

A kérdéses kuriai határozat a MÁV ellen megengedte az átértékelést az 1915. évben épített raktárépület építési költségeire vonatkozólag, ánbátor az 1928:XII. t.-c. 6. §-a